

Veto

Niets lijkt zo op eten als seks. Het uitslurpen van een rauw kippeetje is als het uitslurpen van. Het sabbelen op een sappig stukje komkommer is eigenlijk het sabbelen op. U vult zelf maar aan. U bedrijft seks, dat weten we. Peter Greenaway weet het ook. Hij maakt er films over. En shockeert. Op pagina 6.

Deze Veto is ronduit dunnetjes. Er staat gewoonweg niets in. Dat weten wij ook. Het aantal boekbesprekingen in dit nummer is er dan ook naar. Een omgekeerd evenredige relatie: hoe magerder dit gazetje, hoe meer boekbesprekingen. Die diepen we bij gebrek aan beter uit de kast op. Neem nu deze week. Een recensie van een boekje over vertalen en vertaalwetenschap - binnen afzienbare tijd spreken en schrijven we toch allemaal de universele eenheidstaal - en eenje over paterke Damiaan - ook al lang dood. Lang leve lepra, respectievelijk op pagina 3 en 4.

Oeps. U zoekt een liefje/fijn en klein/dat zegt: niet mijn en dijn/maar ons geluk zal 't zijn. Dat had u mooi gedacht, daar heeft u weken naar gesmaakt, dat samen-lekker-niet-alleen, dat houdt u nu nog op de been. Hou het dus nog even vol: het prille lentegeluk wordt u nog enkele weken ontzegd: Valentijnzoekertjes da's niet slecht. Ondertussen kan u zich vergripen aan de gewone zoekertjes, op pagina 7. Of desnoods aan het kruiswoordraadsel. Op pagina 6.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 16, 1989-1990, NUMMER 17, MAANDAG 29 JANUARI 1990

SOLIDARNOSC - Neen, u vergist zich, dit is niet de wekelijkse donderdagmarkt in Sint-Niklaas of Lokeren, dit is een sfeerbeeld uit Polen dat onze reporters voor u meebrachten. Ter gelegenheid van het eredoctoraat van Mazowiecki reisde een Veto-team een hele week door Polen, praatte er met onder andere Lech Walesa en al er in de duurste restaurants van Warschau. Volgende week en de week daarna leest u in Veto alles over Poolse studenten, gelovigen in Bratislava, de verering van de Heilige Lech, de puinhoop van de economie, en autopannes.

(Foto Remi Mees)

Tadeusz Mazowiecki eredoctor

Kwestie van het juiste moment

Vrijdag 2 februari is voor de KU Leuven een bijzondere dag. De viering van het patroonsfeest van onze Alma Mater gaat jaarlijks gepaard met de uitreiking van de eredoctoraten. Meest in het oog springend dit jaar is de toekenning van een doctoraat *honoris causa* aan de Poolse Premier Tadeusz Mazowiecki. Tot in augustus vorig jaar, toen Mazowiecki zijn functie als hoofdredacteur van het tijdschrift *Tygodnik Solidarnosc* innuilde voor het premierschap van Polen, was hij een onbekende voor het grote publiek, althans buiten de KU Leuven. Want in 1980 werd de man al een eerste keer voorgedragen als kandidaat eredoctor. Toen kreeg hij tenslotte geen eredoctoraat. Nu heel de wereld Mazowiecki heeft leren kennen als een man die zijn leven gewijd heeft aan de strijd voor de mensenrechten en democratie in zijn land, is het moment dan toch gekomen om hem te huldigen.

Tadeusz Mazowiecki werd een vijftal maanden geleden door toedoen van Lech Walesa eerste minister van Polen. Walesa had toen net zelf een voorstel vanuit Solidarnosc geweigerd om premier te worden, omdat hij zich naar eigen zeggen meer met de vakbond en minder met politiek wou bezighouden. Twee andere kandidaten voor die post, Bronislaw Geremek, de fractieleider van Solidarnosc in het parlement en de eeuwige dissident en Solidarnosc-afgevaardigde Jacek Kuron leken meer kans te hebben op het premierschap omwille van hun bekendheid in het Westen en hun populariteit in Polen zelf.

Schat

Toch werd Mazowiecki tot verbazing van velen voorgedragen als eerste niet-kommunistische premier van het Oostblok. Niet alleen was hij een naaste vertrouweling en persoonlijk adviseur van Lech Walesa maar bovendien had

hij nauwe contacten met bepaalde kringen binnen de katholieke kerk. In Polen een niet te onderschatten element.

Tadeusz Masowiecki, die in 1926 in Plock geboren werd, is al van in zijn studententijd in Warschau actief in progressieve katholieke milieus. Als rechtsstudent sloot hij zich aan bij de katholieke groep *Pax*, die in het naoorlogse Polen samenwerking pleitte met de communisten. In 1955 verlaat hij de beweging die te volgen staat tegenover het regime. Mazowiecki wordt dan lid van de *Znak-groep*, een groepering van katholieke intellectuelen die, met de steun van de Poolse bisschoppen, kritisch staat tegenover het kommunistische bewind.

Enkele jaren later wordt hij hoofdredakteur van het nieuwe katholieke tijdschrift *Wies*, een blad dat aansluit bij een jonge generatie vooruitstrevende kato-

lieken. Zijn pleidooien voor dialoog met vrijzinnigen en socialistenvallen het wantrouwen van het episkopaat en de traditionele katholieke milieus.

Wanneer Mazowiecki in 1961 voor *Znak* in het parlement terechtkomt, onderscheidt hij zich door zijn inzet voor een gedekontroversieerd onderwijsnet in een pluralistische maatschappij. Zijn engagement in progressief katholieke intellectuele milieus, die zich laten inspireren door het tweede Vatikaans Concilie, maakt zijn relatie met de Poolse kerk en onder andere met Kardinaal Wyszynski ietwat ambigu. Vanaf 1976, in een reactie op onderdrukte stakingen, ontstaat er toenadering tussen Wyszynski en de linkerzijde van de katholieke intelligentsia.

Schaar

Mazowiecki blijft dezelfde ideale van dekontroversieering en pluralisme ook verdedigen wanneer hij in 1980 hoofdredakteur wordt van het weekblad *Tygodnik Solidarnosc*, het weekblad van Solidarnosc. Hij wou kerk en vakbond steeds strikt gescheiden houden en hij ging niet in op een aanbod om het weekblad achter een campagne tegen abortus te scharen. Tadeusz Mazowiecki is dus zeker geen exponent van de traditionalistische katholieke kringen in Polen, en hij heeft steeds gepleit voor dialoog tussen kristenen en socialistenvallen. Ook nadat hij in 1981 na het invoeren van de staat van beleg een jaar lang in een kamp geïnterneerd werd. Bij de

volg op p.3 ▶

De KUL in Sagalassos 3500 kilo zand en potten

Op dinsdag 30 januari houdt professor Marc Waelkens een lezing over vier jaar archeologisch onderzoek in Sagalassos (Zuid-Turkije). Hij zal het niet alleen hebben over het oppervlakte-onderzoek dat al verricht is, maar ook over de opgravingen die binnenkort van start zullen gaan. Waelkens heeft nog geen voldoende geld voor zijn project, maar hij houdt de moed er in. Ondertussen is het 'thuisfront' van de archeologen er niet florisseranter op geworden. Om te beginnen heeft België geen deugdelijke archeologiewetgeving. Verder bestaat er door de federalisering geen nationale dienst voor opgravingen meer, terwijl er op kommunautair vlak niets voor in de plaats is gekomen. En in Leuven wordt de Dienst voor Stadsarcheologie opgeheven.

Sagalassos werd gesticht in het derde millennium voor Kristus, al zijn er tekenen die wijzen op een grotere oederdom. In 334 voor Kristus werd de stad ingenomen door Alexander de Grote, maar in de praktijk bleef zij heel haar geschiedenis kwasi onafhankelijk. Ook toen in de tweede eeuw voor Kristus de Romeinen het gebied overheersten, veranderde er niets aan de situatie: de Romeinen verklaarden Sagalassos zelfs tot vrije stad.

Vrucht

Vanaf dan kwam Sagalassos tot grote bloei. Dat blijkt onder meer uit de oprichting van officiële gebouwen, die tot de mooiste uit het laat-helleense tijdperk behoren. De *pax Romana*, vanaf de eerste eeuw na Christus, vergrootte de welvaart nog. De stad was dan ook zeer gunstig gelegen: hij bevond zich op de handelswegen die het binnenland van Anatolië met het binnenland van Turkije verbonden. Bovendien lag hij in een zeer vruchtbaar gebied en had een grote naam op gebied van keramiek.

In de zesde eeuw werd Sagalassos verlaten, al is het niet duidelijk waarom dat gebeurde. Schriftelijke bronnen uit die tijd zijn er bijna niet. De historicus moet het vooral stellen met opschriften op officiële gebouwen. Er is nog keramiek gevonden uit de zesde eeuw, daarna niets meer. Het ligt voor de hand de plotsse verhuus te wijten aan een gebrek aan water. De stad is immers gelegen op meer dan 1600 meter en er was maar één bron voor 40.000 inwoners. Vandaar de afhankelijkheid van akwadukten: alleen aan de oostkant hebben de archeologen de resten teruggevonden van vier van zulke bouwwerken. Nu staat het vast dat er in de zesde eeuw nogal wat aardbevingen geweest zijn. De konklusie ligt voor de hand: de akwadukten zijn ingestort, de

bevolking kwam zonder water te zitten en moest Sagalassos overhaast verlaten. Dat overhaaste vertrek is natuurlijk een meevaller voor de archeologen. De bevolking heeft de stad nagenoeg intact gelaten; bovendien was de stad te hoog gelegen om de resten ervan te gebruiken voor nieuwe bouwwerken.

Bakker

Professor Marc Waelkens werkt al eenentwintig jaar in Turkije. In 1982 vatte hij samen met Engelse kollega's het plan op om alle steden uit de strek op te graven. Een ambitieus plan: het is sinds 1884 geleden dat er zelfs maar onderzoek verricht werd. Dat heeft veel te maken met de primitieve omstandigheden waarin er gewerkt moet worden. Maar Turkije heeft inmiddels de nodige inspanningen gedaan om het land gemakkelijker bereikbaar te maken. Tussen de Engelsen en de Leuvense archeologen is een taakverdeling afgesproken: De KUL heeft de leiding over het project in Sagalassos, terwijl de Engelsen een naburige stad opgraven.

Tot nu toe werd in Sagalassos alleen *prospektie* (oppervlakte-onderzoek) verricht. Het centrum van de stad werd in kaart gebracht en alle resten van gebouwen werden gefotografeerd. Dit jaar werd aan de Turkse autoriteiten de toestemming gevraagd voor een groot-schalige opgraving en restauratie. Dat laatste is altijd de voorwaarde geweest die de Turken stellen voor archeologische opgravingen. Voor Waelkens is dat vanzelfsprekend: "Wat onder de grond zit, is veilig. Als je iets opgraft, moet je het ook in goede staat achterlaten." Het ziet er trouwens naar uit dat de opgravingen het een en ander aan het licht zullen brengen. Bij een noodopgraving in een pottenbakkerswijk werd op één week tijd 3500 kilo potten opgegraven. Te veel om te onderzoeken.

volg op p.7 ▶

SPECTACULAIRE POTTENVONDST IN SAGALASSOS

volg op p.3 ▶

Europese geneeskunde kongresseert

"Ze beslissen boven onze kop"

Vandaag tot woensdag gaat Medika Europees. De Leuvense geneeskundestudenten hebben een kongres georganiseerd dat, naar hun zeggen, het eerste is "van dergelijke aard binnen de Europese kontekst". De studenten, die uit negen verschillende Europese landen, en uit vier keer zoveel universiteiten afkomstig zijn, zullen zich gedurende drie dagen in lezingen en workshops buigen over de vraag: wat is de toekomst van de medische opleiding binnen een verenigd Europa? Volgens Medika is er dringend nood aan overleg op Europees niveau. De discussies rond numerus clausus steken immers opnieuw de kop op, de kwaliteit van de opleiding is in het gedrang, en Geneeskunde blijkt overal uit de Erasmus-boot te vallen. Om zich beter op 1992 te kunnen voorbereiden wil Medika, als orgelpunt van het kongres, een Europese Vereniging van Geneeskundestudenten (EMSA) oprichten. Veto had het daarover met Luc Mertens, vice-preses.

Het kongres en de eruit resulterende oprichting van de EMSA moeten worden gezien als een "bundeling van krachten". De Europese geneeskundestudenten vormen momenteel geen echte groep. "Daardoor," zegt Luc Mertens, "konden vroegere beslissingen altijd boven onze kop worden genomen."

Zij hebben wel een soort van vertegenwoordiging op Europees niveau, maar die loopt parallel met de vereniging van

dekanen van geneeskundefakulteiten, en komt maar om de twee jaar bijeen. Dat zou moeten veranderen, want een aantal voorstellen die nu bij de EG ter discussie liggen, hangen als een zwaard van Damokles boven onze aanstaande geneesheren.

Mertens: «Onze bezorgdheid over de kwaliteit van ons onderwijs is gegroeid uit de ervaringen die we hadden met vroegere richtlijnen. In 1975 werd de basisopleiding voor artsen vastgelegd, in 1986 de huisartsenopleiding. Voor heel wat Europese landen, onder andere voor België, levert die laatste richtlijn een boel problemen op. Men opteert namelijk voor een zogenaamde 1/1-opleiding: één toekomstige huisarts wordt door één huisarts opgeleid. Zo'n formule houdt één groot risico in: er bestaat kans op een verpakte numerus clausus, na de opleiding.»

Veto: *Zijn er dan niet teveel artsen in de EG? Er wordt overal gezegd dat de dokters hier geen werk meer zullen vinden.*

Mertens: «Of er teveel of te weinig artsen zijn, hangt af van het standpunt dat je inneemt tegenover de manier waarop de gezondheidszorg wordt georganiseerd. Zie je de taak van de arts beperkt, of ruim?»

«Over die kwestie zijn al honderd en meer rapporten verschenen, en ze hebben allemaal een verschillende conclusie. Ook binnen Medika zijn de meningen daaromtrent verdeeld.»

SONGFESTIVAL - Twee jaar geleden kon u deze lieflijke dames aan het werk zien op het door Landbouwkruis georganiseerde Interfakultaire Songfestival. Dit jaar passeert het schoons de revue in een zevende editie in een reuzetent op het Sportkot. Er worden 3000 kijklustigen verwacht. De zeven kringen die de preselectie doorspielden, treden er voor u aan op dinsdag 30 januari, om 20.00 u.

Veto: *Julie maken jullie zorgen over de cijfers van Erasmus in verband met geneeskundestudenten: de participatie is erg laag.*

Mertens: «Voor geneeskundestudenten is het Erasmusprogramma praktisch niet gerealiseerd in Europa. Vanuit Leuven zijn er twee studenten naar Rotterdam getrokken, dat is alles. Volgens de cijfers zijn slechts vijf procent van de Europese Erasmusstudenten uit medische fakulteiten afkomstig. In opdracht van de Europese Commissie is daaromtrent een intern rapport opgesteld. Men heeft vijf konklusies getrokken. Die zullen op het kongres worden bekendgemaakt.»

«In elk geval heeft de geringe deelname van geneeskundestudenten te maken met de weinig flexibele programma's aan de medische fakulteiten. Er zijn zo goed als geen keuzevakken, maar de opleidingen zijn heel erg verschillend, van land tot land. De Engelse aanpak is helemaal anders dan de onze, bijvoorbeeld op het vlak van de klinische opleiding. Theorie en praktijk zijn daar veel meer in elkaar verweven.»

Veto: *Julie profjen zijn ook niet echt*

voor Erasmus te vinden.

Mertens: «Dat speelt ook nog mee, ja. Ze zien er soms het nut niet van in. Maar dat lijkt toch vooral verleden tijd te zijn. Het begint af te zwakken. Misschien zien ze dat ze achterop geraken, als ze de boot blijven missen.»

Veto: *Om die niet zelf te missen, richten de studenten een Europese vereniging op. Hoe moet die opkomen tegen het geweld van de richtlijnen?*

Mertens: «Gedurende het eerste werkingsjaar willen wij ons vooral bezig houden met het verzamelen van informatie. We vergelijken programma's, we kijken naar wat er in de EG gebeurt op het gebied van de medische opleiding.»

«Op basis van die informatie zullen werkgroepen discussiëren over de opleiding. Wij zijn niet a priori tegen een uniformisering van de programma's, maar we zijn er ons wel van bewust dat er een boel problemen bij komt kijken. En dat moet wel eens vergeten. Eerst moet er geëvalueerd worden, dan pas kun je verder werken en centraliseren.»

Johan Reyniers

Mazowiet

formatie van zijn kabinet heeft hij gestreefd naar een zo breed mogelijke koalitie. Hij trad naar voren als de figuur waardoor zich een regering van nationale eenheid moest vormen, waarin de kommunisten zeker niet ondervetwoordigd waren.

Ondertussen wordt Mazowiecki's positie als premier moeilijker. Tijdens zijn regering zijn de voedselprijzen vrij gelaten, wat onmiddellijk tot enorme prijsstijgingen geleid heeft. De Poolse bevolking heeft honger en men lijkt niet erg bereid om de regering nog veel meer tijd te gunnen. Het volk wil nu snel resultaten van de politieke hervormingen zien, en die zijn vooralsnog niet in het vooruitzicht. Maar ook binnen Solidarnosc zelf lijkt het te rommelen. De beweging wordt gekonfronteerd met haar eigen beperkte bewegingsruimte nu ze tegelijkertijd vakbond en dominerende regeringspartij is. Het is niet ondenkbaar dat Solidarnosc uiteen zou vallen in evenveel stromingen als er nu in vertegenwoordigd zijn.

Van die barsten lijkt er nu al op het allerhoogste niveau tekenen te zijn. Lech Walesa moet regelmatig tussenbeide komen om stakende arbeiders weer aan het werk te krijgen. Bij momenten kan alleen zijn persoonlijke charisma de ontvreden bevolking tot kalme manen. Zelf zet Walesa de regering dan weer onder zware druk door zijn recente uitlatingen over de terugtrekking van de Sovjettroepen uit Polen en over het vervroegen van de gemeenteverkiezingen. Walesa die zelf veel dichter bij de traditionele kerf aanleunt dan Mazowiecki, sluit elke dialoog met de intussen opgeheven kommunistische partij uit. Hij wil alle kommunisten zo snel mogelijk uit beleidsfuncties op lokaal niveau verwijderd zien. Naar verluidt één van de geschilpunten tussen beide kopstukken van Solidarnosc.

Relen

Tekenend voor hun kennelijk bekoelde relatie is het feit dat Veto vorige week, tijdens de voorbereidingen voor een interview met Walesa, in Gdansk van diens medewerkers de raad meekreeg vooral niet te vermelden dat we in Polen waren naar aanleiding van het eredoctoraat van Mazowiecki. We zouden snel buitenlijnen, want "Walesa is één ding, Mazowiecki is een ander". Eén en ander geeft te denken over de politieke positie van Tadeusz Mazowiecki. Temeer daar de mensen in de straat er van overtuigd zijn dat Walesa president wordt, als de situatie niet binnen afzienbare tijd verbetert. Een mogelijkheid die ook door Jaroslaw Kurski, de perschef van Walesa, als zeer reëel wordt omschreven, en zelfs als laatste redingsmiddel om eventuele nieuwe voedselrellen en opstanden te voorkomen.

Alleszins speelt de K.U.Leuven met de toekenning van een eredoctoraat aan Tadeusz Mazowiecki in op de recente gebeurtenissen in het Oostblok, en op de niet aflatende mediabelangstelling daardoor. Die toekenning is ook op een nogal bizarre manier tot stand gekomen. Nadat de drie andere gegadigden al aan de pers bekendgemaakt waren - Veto berichtte al over de toekenning van een eredoctoraat aan Ashby, Schutz en Rutter op 10 januari - werd de Kommissee Eredoktoraten opnieuw in spoedzitting bijeen geroepen. Mazowiecki werd als het ware in extremis aan het lijstje toegevoegd.

Met het erbetoon aan Mazowiecki wil de KU Leuven haar steun betuigen aan de democratiseringsbewegingen die het aanschijn van Oost-Europa op een paar maanden tijd grondig veranderd hebben. En Tadeusz Mazowiecki is ongetwijfeld de juiste man om te huidige in die context omwille van zijn jarenlange onvermoeibare inzet voor de mensenrechten in Polen, en zijn uiterste bereidheid tot dialogeren. Alleen had Mazowiecki het tien jaar geleden waarschijnlijk meer nodig dan nu. Nu lijkt het erop dat de KULeuven maar achterop de kar springt van de media, en de gebeurtenissen achterna holt. Maar alles went.

Stef Wauters

WERKWINKELS

• Na de gebruikelijke speeches begint het kongres echt op maandagnamiddag met een lezing van Suzanne Cyrès, van het Erasmus-buro, over Erasmus. Daarna zijn er workshops daarover.

• Dinsdagvoormiddag spreekt prof Heyrman over de toekomst van de huisartsenopleiding. Antoon Malliet zet een boompje op over de gevolgen voor de artsen van een verenigd Europa. In de namiddag zijn er workshops.

• Woensdagmorgen spreekt professor Walton van de 'World Federation of Medical Education' over 'The Edinburgh Declaration', een basistekst voor de medische fakulteiten, die vorig jaar werd opgesteld. In de namiddag is er een slotvergadering met de officiële oprichting van de EMSA.

Voor meer info: Medika, Brusselstraat 246, ☎ 20.68.69. □

Damiaanaktie 1990

Lepra is geen straf van God

Lepra (of melaatsheid) is nog lang niet uit de wereld geholpen. Nu nog lijden twaalf miljoen mensen aan deze ziekte. De meeste melaatsen vind je in India, maar er zijn ook grote haarden van besmetting in Afrika en Latijns-Amerika. De Damiaanaktie zet zich in om deze ziekte te bestrijden. Om voor hun projecten het nodige geld op te halen organiseren ze jaarlijks een 'Werelddag van de Melaatsen', telkens tijdens het laatste weekend van januari. Vorig jaar, tijdens het Damiaanjaar, werd 126 miljoen opgehaald. Om meer bekendheid te geven aan de omstandigheden waarin lepra bestreden wordt, heeft de Damiaanaktie twee 'ervaren journalisten' naar Equatoriaal Guinea (gelegen tussen Gabon en Kameroen, 300.000 inwoners) gestuurd. Hun reisverslag. *De drie levens van Salomé*, is vers van de pers.

Het boekje gaat natuurlijk in de eerste plaats over de leprabestrijding, maar ook de geschiedenis van het landje wordt behandeld. Jammer genoeg laten de auteurs daar nog wat steken vallen. Zo laten ze de geschiedenis van Equatoriaal Guinea beginnen in 1778, wanneer Spanje het land 'erft' van Portugal. Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië nemen echter nogal wat delen van de kolonie in bezit, zodat in 1900 nog enkel één provincie en twee eilanden overblijven.

De twintigste eeuw wordt voor Equatoriaal Guinea de 'tijd der diktaturen': eerst nog de Spanjaarden (Primo de Rivera en Franco), vanaf de onafhankelijke

huidige politiek, maar verder blijven ze opvallend diskreet. Om het regime niet op stang te jagen, waarschijnlijk.

Je kunt weliswaar niet van de 'Damiaanaktie' verwachten dat ze hun projecten op het spel gaan zetten voor een degelijke beschrijving van de politieke situatie. Tenslotte hebben ze hun eigen werk. Maar dan is het beter zo'n reportage te beperken tot het onderwerp: leprabestrijding. Nu riskeert het boekje iets te krijgen van een (zij het voorzichtige) liefdesverklaring aan het regime.

Toch is die indruk fs maar gedeeltelijk juist, want de auteurs zijn niet blind voor de problemen die het land nu kent: de moeizame heropbouw, het ongeloof van de bevolking in een betere toekomst, alcoholisme, ontbosning... Maar door de al te grote voorzichtigheid van de auteurs blijft de lezer wat op zijn honger. Bovendien is de reportage allesbehalve professioneel verwerkt. De bijdragen werden zichtbaar geplaatst zoals ze geschreven zijn, zonder wijziging. Eerst krijg je een historische schets en daarna de belevenissen van het 'team': een nietszeggende babbel met de Minister van Volksgezondheid, tochtjes naar ziekenhuizen, dorpen, gesprekken met autochtonen en Europeanen... Gevolg:

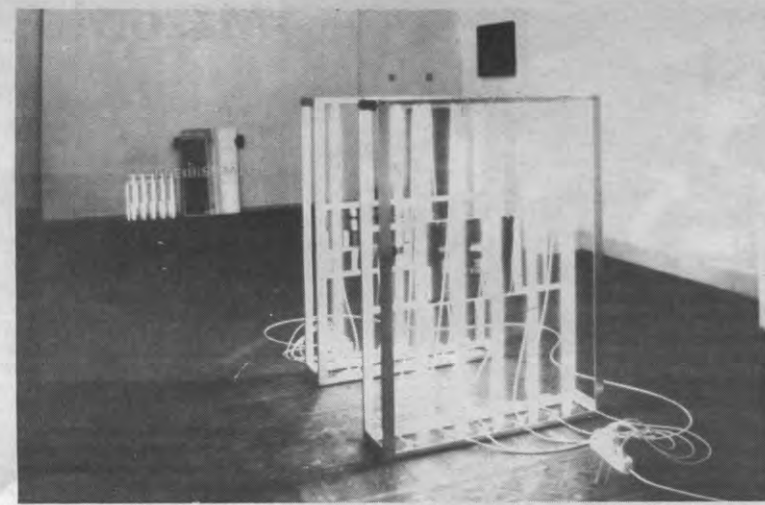
veel herhalingen die vermeden hadden kunnen worden door een paar grondige herschikkingen.

Maar 'De drie levens van Salomé' is zeker geen saai boek. Het geeft een beeld van de moeilijkheden die de 'lepra-helpers' ondervinden bij hun werk. Tegenstand van de bevolking, die gelooft dat lepra een straf van God is, en dat alle voorzorgsmaatregelen alleen maar ijdelheid zijn. Om hen te overtuigen worden toneelstukjes opgevoerd; verder wordt er samengewerkt met de vrouwelijke gezenders die de traditionele geneeskunst beoefenen. Ook met de overheid kunnen er problemen rijzen. Een door de Wereldgezondheidsorganisatie geschonken jeep werd door een minister prompt in beslag genomen: het kon toch niet dat hij te voet zou moeten gaan!

Tenslotte zijn de ziekenhuizen niet al te best uitgerust. Een treffend voorbeeld: een al wat oudere leprapatiënt had voortdurend gezelschap van een grote kat. Niet alleen om hem zijn eenzaamheid te doen vergeten: "Wij hebben ze hem gegeven toen wij vastgesteld hebben dat 's nachts de ratten aan zijn ongevoele voeten kwamen knagen!" Om te besluiten: de definitieve studie over Equatoriaal Guinea is hiermee zeker niet geschreven, maar wie een eerste beeld wil van de levenssituatie in een Derde Wereld-land, kan hier zijn licht opsteken.

Luc Janssens

Walter Geerts en Gaby De Lauwer, 'De drie levens van Salomé', 1989, Uitgeverij Damiaanaktie, 76 pp.

Hebt u ook zo'n mooie neon op kot, die u door alle Leuvense cultuurfreaks bewonderd wil zien? Doe dan mee aan het AV-project van Kultuurraad, Leuven Wellicht! En als je eigen kot niet op het parkoers ligt en je wil toch absoluut iets rond licht doen, dan krijg je wel een andere ruimte toegewezen. Inlichtingen op de tweede verdieping van het Stuc, Van Evenstraat 2d, tel. 23.67.73. Vragen naar Pol.

Wellicht ook in Leuven

"Mijn werk lokt rare reacties uit"

Zoals je vorige week al in Veto kon lezen, gaat er op 21 februari weer een AV-project door: *Leuven Wellicht*. Het project dat, zoals de naam suggereert, rond licht draait, wil studenten mobiliseren om 'iets' creatiefs te verzinnen. Daarnaast zullen een elftal kunstenaars langs een parkoers hun werk exposeren, als een soort ondersteunende ruggegraat van het initiatief. Veto interviewde één van hen en stootte op een innemend man: Wim Vanderplaetse, niet alleen kunstenaar maar ook docent aan de laatstejaars van de St-Lukas humaniora in Brussel.

Veto: Heb je een specifieke motivatie om mee te werken aan het AV-project?

Vanderplaetse: «Niet echt. Iemand belde me op en vroeg of ik geen zin had om te exposeren. Direct daarop vroegen ze mij om eens te vertellen hoe mijn werk eigenlijk in elkaar zit. Die directe aanpak charmeerde me in de positieve zin, zodat ik het voorstel aanvaardde alhoewel de organisatie niet erg professioneel leek. Ondertussen heb ik bemerkte dat heel wat professionele organisaties niet aan deze kunnen tippen».

Veto: Wat gaf dan uiteindelijk de doorslag om mee te doen, het tema licht of de aanwezigheid van een studentenpubliek?

Vanderplaetse: «Het tweede. Het is

voor mij namelijk een noodzaak te zoeken naar andere oplossingen om het werk dat ik maak verder te zetten. Het galerijen-circuit noch de musea zijn erg happig op mijn werk. De bedoeling is niet zozeer om alle studenten warm te maken voor kunst, maar eerder om te zien wat kan, wat niet kan, welke conflicten er ontstaan. Mijn rol is dan die van toeschouwer».

Veto: In hoeverre zijn de reacties van het publiek belangrijk voor jou?

Vanderplaetse: «Het heeft geen zin om iets te doen wat voor niemand bestemd is, behalve dan voor de maker. Er is een publiek nodig, al is het een imaginair publiek. Bovendien geloof ik in een bijhorende sociale functie van kunst. Het is een vorm van communiceren voor mij, waardoor een aantal zaken naar buiten gebracht worden die taalkundig niet kunnen. Het beeld kan dat gemakkelijker omdat het minder gekompromiteerd is door gebruik. Naast het werk is het contact met de mensen belangrijk. Ik probeer mijn installaties zo op te stellen dat de persoon die binnenkomt door de manier waarop hij reageert de bepaler

van het werk is».

Veto: Je werk lokt soms rare reacties uit?

Vanderplaetse: «Ja, ik denk dan bijvoorbeeld aan mijn werk op 'Chambre d'Amis'. Het stelde een kamer voor die je aanzette om erin te gluren, maar dat was niet mogelijk, zodat de mensen met zichzelf geen blijf meer wisten. Het ging zelfs zo ver dat iemand geprobeerd heeft het werk af te breken. Hij is zich een kwartier later wel komen ekskuseren. De kamer was uiteindelijk een relativeren van het concept bij 'Chambre d'Amis': de mensen stellen hun huis wel open, maar slechts gedeeltelijk, de werkelijke intimiteit blijft verborgen».

Veto: Kan je stellen dat kunstenaars zich aan de rand van de maatschappij bevinden?

Vanderplaetse: «Wij hebben het voordeel dat we ons vrij los van de bestaande normen kunnen bewegen. Je kunt met een minimum aan inspanning financieel rondkomen omdat de prijsvermeerdering tussen de kostprijs van het materiaal en het resultaat fenomenaal groot is».

Veto: Dat gaat op voor de zogenaamde gevestigde kunstenaars. Maar is het psychologisch niet erg moeilijk voor een

jonge kunstenaar om vol te houden zonder enige bron van inkomsten?

Vanderplaetse: «Je klaagt een Belgische situatie aan. Het klinkt misschien hard, maar het is een kwestie van natuurlijke selectie. De grootste koppigaards of de handigste jongens zijn degenen die overeind blijven. Dit maakt 'aan de andere kant dat als je overeind blijft, de concurrentie niet zo groot is. Naast financiële problemen is er ook het feit dat de weg voor een kunstenaar een persoonlijke is, hij staat er uiteindelijk alleen voor. Dat maakt dat de jaren tussen twintig en dertig zeer hard zijn».

Distillatie

Veto: Je geeft zelf les. Waarom doe je dat en hoe valt dat te combineren met je ander werk?

Vanderplaetse: «Ik doe het voor het geld (lacht). Toen die aanvraag kwam, zat ik financieel krap. Nu, na drie jaar, merk ik dat het lesgeven mij dwingt een aantal zaken die ik al wist, concreet weer te geven. Eerst had ik daar een hekel aan, maar uiteindelijk ben ik misschien de grootste leerling van de klas».

Stef Vanoverbeke
Etienne Wynants

De rode draad

Ikarus en de verzadigde sponzen

Van 21 tot en met 28 februari zullen een tiental kunstenaars hun bewerking van het licht visualiseren in het kader van *Leuven Wellicht*. Zij werden geselecteerd op grond van enige affiniteit met licht, hoe vaag deze ook mag zijn. Op de affiche staan Hugo Duchateau, Ann-Veronica Janssens, Bernard Queekers, Wim Vanderplaetsen en Bernard Villers als 'grote' namen naast een zestal jongeren. Globaal gezien kan je een onderscheid maken tussen zij die object-kunst brengen in de vorm van schilderijen, tekeningen, sculpturen en zij die installaties creëren: vanuit hun persoonlijk engagement herscheppen zij een bestaande ruimte tot een kunstwerk. Een kennismaking.

Hugo Duchateau werkte al eerder te Leuven, wat hem niet altijd in dank werd afgenomen: een kritische ingreep op Vrouwe Justitia in de rechtsfaculteit werd indertijd diskreet verwijderd. Vorig jaar wijdde de L&W-faculteit een verzichttentoonstelling aan zijn werk. Daaruit bleek duidelijk de evolutie van Duchateau: waar hij vroeger de abstracte schilderkunst in vraag stelde (waarbij hij het doek, penseel en verf als werktuig en onderwerp gebruikte), komt hij nu tot een verrijkte... abstracte schilderkunst. Trompe-l'oeil en spelen met causaliteit behoren tot zijn stokpaardjes. Voor 'Leuven Wellicht' realiseert hij een meditatie op leven en dood in het Arenberginstituut.

Spons

Ann-Veronica Janssens, Bernard Queekers en Godelief Derick vervulden het kwartier dat in het Arenberginstituut eksposeert. Met betonnen en glas weet Janssens ruimten te herdenken. Ze dwingt de toeschouwer eerst tot een afstandname om vervolgens over alle details te reflecteren. Met haar eenvoudige materiaalkeuze vernauwt en verruimt ze tegelijkertijd haar omgeving. Haar ingrepen werken steeds als verzadigde sponzen, die slechts geleidelijk hun inhoud vrijgeven.

Woordspelingen en hun verbeelding vormen één van de bekendste verhalen van Bernard Queekers. Op een afgemeten wijze verhoudt hij zich tot zijn objecten, zodat er niets overbodig of teveel lijkt. Een koel statement in een perfecte vorm

aula te beurt valt. Godelief Derick zal zich waarschijnlijk in een kelderruimte vestigen, waar een ogenschijnlijk onschuldige gegeven elke Ikarus onder de toeschouwers stof tot nadenken zal geven. Voorzichtigheid is geboden om het Leven te laten bestaan.

Hierna voert het parkoers ons naar het Van Dalekollege, waar Johan Slabbinck en Louis Broos (bij de sociale dienst) hun tenten zullen opslaan. Bernard Villers neemt de bogengalerij van de Valk en een garagebox bij de Shrink voor zijn rekening. In 1983 realiseerde deze kleurdichter een ontwapende tentoonstelling *L'ombre des couleurs* in de St-Lukasgalerie te Brussel. Hij weet als geen ander zijn kleuren te componeren tot een ongrijpbaar, fascinerend, compleetair geheel.

Een volgende halte op de route is het L&W-gebouw, dat door Johan Vandijk zal aangepakt worden, terwijl de sculpturen van Ann Dieltjens de inkomhal opfleuren. Vervolgens zal Johan Rotiers waarschijnlijk (de eksakte lokatie staat nog niet vast) een lichtend pad vanuit de Vesaliusstraat naar het Stuc ontwerpen. Tenslotte blijft er Wim Vanderplaetse over, die de houten zaal in de Vlamingenstraat 83 onder handen zal nemen. Via zijn zaal, dat steeds een intense sfeer uitademt, tracht hij contact te maken met de toeschouwer/participant.

Naast dit alles zal galerij Transit in de week van 22 tot 28 februari werk van deze mensen tentoonstellen.

Stef Vanoverbeke
Etienne Wynants

Vertalen en vertaalwetenschap

Het woord er niet duidelijker op

"E"r wordt meer vertaald dan ooit te voren: de contacten tussen landen en volken worden intensiever, staat te lezen op de achterflap van het boekje *Vertalen. Een eerste kennismaking*. Er bestaan echter weinig of geen handleidingen voor beginnende of gevorderde vertalers. Naar eigen zeggen gaat *Vertalen* dan wel vooral over de praktijk: "aan de hand van veel voorbeelden maakt de auteur de aspirant-vertaler vertrouwd met de mogelijkheden én moeilijkheden van het vertaalwerk." Af en toe schiet H.W. Hollander, Nederlandse en auteur van het boekje, echter duchtig zijn doel voorbij.

Het boekje probeert eerst en vooral een soort inleiding in de taalwetenschap te verschaffen: termen worden uiteengezet, de lezer krijgt een beetje algemene taalkunde mee, er worden definities gegeven. Het eerste hoofdstukje gaat bijvoorbeeld over de verschillende soorten talen (standaardtalen, dialecten, groepstalen, vaktalen,...), en ander over vertalen als communicatie, of over taalfuncties en tekstsoorten.

Daarnaast poneert de auteur een aantal stellingen, vooral over vertaalwetenschap, die met een heel aantal voorbeelden kracht worden bijgezet. Zo staat op pagina 18 een 'Nederlandse' vertaling van een Italiaanse tekst: "De Spaghetti in een grote pot bij rase koking met gemakkelijk gezoutene water koken. Met een vork weer omroeren,

om de garens te scheiden. Dan de koking wegvooien (...)" Daaruit besluit H.W. Hollander "dat het de voorkeur verdient dat een vertaler vertaalt in zijn eigen taal." Een paar bladzijden verder staat zo bijvoorbeeld ook te lezen dat "de vertaler meestal de conventies van de taal waarin hij vertaalt, zal willen eerbiedigen om een vertaling te krijgen die zo natuurlijk mogelijk bij de nieuwe lezers overkomt."

Op die manier geeft de auteur de lezer dus wel een aantal weetjes over vertalen mee. Jammer genoeg slaagt hij niet in zijn vooropgestelde doelstelling: *Vertalen* is nauwelijks een praktische handleiding voor beginnende vertalers. De theoretische uitzettingen waarop het boekje gebaseerd zijn, zouden interessant zijn, waren ze tot een elementaire inleiding beperkt gebleven. Nu verzuip de lezer waarschijnlijk in de taalkundige theorie die hem wordt voorgeschoteld.

Zo gaat het hoofdstukje 'Vertalen en communiceren' over de schrijver als zender, de lezer als ontvanger, de vertaler als lezer en de vertaler als zender. Daarbij wordt onder andere uitgeweid over de verschillende taallagen (rituele, formele, informele, gemeenzame en intieme), en toont een schemaatje aan hoe de - eventueel door een vertaler (ontvanger en zender) vertaalde - boodschap (tekst) van een zender (schrijver) eventueel naar de ontvanger (lezer/toehoorder) gaat. Een eind verder handelt het boekje over informatieve, ekspressieve, appellatieve of operatieve taalfuncties. Het is onduidelijk of een beginnend vertaler aan dergelijke theoretische konstrukties wel iets overhoudt.

Bovendien maakt de auteur zich met een

heel aantal van zijn wetenschappelijke en pseudo-wetenschappelijke theorieën een beetje belachelijk. Zo staan in het hoofdstukje "De zin van woorden" twee lege cirkels, gedeeltelijk over elkaar heen getekend, waarbij de doorsnee - of het gemeenschappelijke gedeelte van de beide cirkels - gearceerd is. Eronder staat dan te lezen: "Het gearceerde: stuk ervaringswereld dat twee culturen gemeen hebben." Een paar pagina's verder staan er weer twee cirkels, deze keer los van elkaar, maar elk met een willekeurig vlekkenpatroon en de vermelding "Verschillende woordrasters". Het blijft onzeker of de lezer er iets aan heeft. Interessant is dan wel weer het hoofdstukje over de mogelijkheden en moeilijkheden van de komputer (tekstverwerker, vertaler, woordenboek) bij het vertalen. Ook de vergelijking tussen de verschillende bijbelvertalingen is best leesbaar, maar - alweer - niet echt praktisch bruikbaar.

Over het algemeen brengt *Vertalen* dus niets nieuws. Wat het theoretische gedeelte betreft, bestaan er andere wetenschappelijk onderbouwde - en zelfs redelijk leesbare - inleidingen in de taalkunde. Voor de praktijk van het vertalen daarentegen bestaat er inderdaad nog altijd een lakune, die met dit boekje echter niet wordt gevuld. Vraag blijft natuurlijk of zoets wel mogelijk is: vertalen wordt vooral geleerd door het zelf te doen - zoals de auteur ook zegt -, en minder door het bestuderen van voorbeelden.

Lut De Boel

H.W. Hollander, *Vertalen: een eerste kennismaking*, 1988, Het Spectrum, 118 pp.

ABONNEMENT HERNIEUWEN

studenten 250 ○ niet-studenten 300

steun-abonnement vanaf 600 frank

te storten op rekeningnummer 001-0959719-77

of kom eens langs op het bekende adres

Oud Huis Stekelbees speelt 'Stukken'

"Elk woord gaat eerst door het lichaam"

Vrijdag ging *Stukken* in première, een (kinder)theater- en dansproductie in twee delen. 'Stukken' is het resultaat van een aantal startopdrachten die *Oud Huis Stekelbees* vorig seizoen gaf aan acteurs, auteurs, vormgevers en componisten. Gedurende een beperkte periode moesten kunstenaars uit verschillende hoeken en disciplines met elkaar samenwerken om vorm te geven aan hun fascinaties. 'Stukken' bracht uiteindelijk een dubbele konfrontatie met zich mee: enerzijds tussen de kunstenaars zelf en anderzijds tussen hun resultaat en een publiek. Het werden twee verrassende, eigenzinnige en weinig op elkaar lijkende voorstellingen. Wat ze wel met elkaar gemeen hebben, is hun zoektocht naar communicatie zonder woorden.

De startopdrachten werden toevertrouwd aan kunstenaars die *buiten* de taal om werken. Zoals ze zelf getuigen: "Oud Huis Stekelbees: dat is (woord)klank bevoordelen tegenover de (woord)betekenis, de associatie tegenover het verhaal, het geluid tegenover de muziek, het licht tegenover de belichting, de emotie tegenover de idee, de tegenstrijdigheid tegenover de rechtlijnigheid, de verwondering tegenover de kennis, de verbeelding tegenover de afbeelding, het theater tegenover de realiteit." In 'Stukken' zal het dan ook gaan om klank als klank. Woorden worden gebruikt louter omwille van hun klank, niet omwille van hun betekenis. Enerzijds wordt de relatie tussen klank en beeld onderzocht. Anderzijds de betekenis van beweging op het moment dat ze niet meer als dans te herkennen is.

Rommel

De laatste gebeurt in *Stukken 2*, waarmee de voorstelling begint. Guy Cassiers (regisseur) is zich samen met John Gilbert Colman (komponist) en Jaap Flier en Mary Fulkerson (koreografen) gaan baseren op de 'The Kinderkids'. Een dagbladstrip van de Bauhauskunstenaar Lyonel Feiniger, die begin deze eeuw verscheen in de *Chicago Tribune*. Negen studenten uit de Arnhemse school - gekleed alsof ze grommeld hebben in een oude verkleedkoffer - beelden de los-samenhangende zereis uit van de *Kinderkids*. Ze reizen van hier naar daar: van Italië naar Frankrijk, Japan, Leuven, België, Rusland en Roemenië.

In het sobere decor wordt de zee geëvoerd aan de hand van een badkuip en kleurrijke lichtweerspiegelingen. Ondertussen worden stukjes krantstrip geprojecteerd, eerst op de ruggen van de spelers, dan vergroot op de wand. Deze fragmentjes verwijzen naar de losse structuur van de dagbladstrip zelf. Eén van de spelers declameert de ballonnetjes met uitroepen, kreten en waarschuwingen van de kinderen. De tekstfragmenten zijn volledig losgekoppeld van de actie en functioneren in hun puur materiële vorm, als klank dus. De woorden begeleiden de dans. De beweging ontstaat vanuit het lichaam zelf, uit het afstaven van de eigen grenzen.

Zo gaat iemand bijvoorbeeld zijn voet ontdekken, of zijn lichaam aflijnen met plakband. De persoonlijkheid van de individuele danser is belangrijk. Deze danstechnieken zijn nauw verwant met de bewegingsleer van ondermeer Steve Paxton en Trisha Brown. De solo's in het begin groeien uit tot een speelse, soms wat verwarde groepsdans. Prachtig is het taferelje met de twee kleine visserij, een meisje met roosjes en een meisje met gouden lintjes in het haar, die wachten op een vangst. Over het algemeen echter is 'Stukken 2' een wat fragmentarische kollage, die een nogal vluchtige indruk nalaat.

zich een spuwgevecht tussen beiden waarbij glazen plaatjes in de vorm van gloeilampen moeten dienen als afweermiddel en bescherming.

Het begin van het stuk roept een autosalon op: een rode auto (sportmodel) is op de achterwand geprojecteerd, vergezeld van twee bloembakken. Deze illusie wordt plots doorbroken: de muziek valt stil, het licht flitst uit. Twee mannen in regenjas treden naar voor en schijnen met lichtpijltjes op de nu witte wand. Ze ontdekken een gat, dat een raam wordt na invulling van een houten kruis. Het raam zal hen verschillende zichten, panorama's bieden.

Het eterische van de kunst(enaar) en zijn vergevande intellectuele beschaouwingen worden door het raam gekonfronteerd met beelden uit de werkelijkheid. "De beelden kunnen echter alleen worden geïnterpreteerd in het kader van de eigen Umwelt", is een van Zegveld's uitspraken. Turbiaci verschijnt dan ook telkens in een aangepast tenue. Als kapitein op zee, Arabier met kameel, en houthakker en boom.

Klank en beeld worden nog duidelijker

met elkaar gekonfronteerd wanneer Turbiaci in het Pools, dus onbegrijpbaar voor het nederlandsstalige publiek, een verhaal begint te vertellen. Zegveld toont intussen illustraties uit een boek. Dat klank geen vastliggende betekenis hoeft te hebben, blijkt uit het feit dat elke toeschouwer zijn eigen verhaal kan invullen bij klank en beeld. Zo ontstaat bijvoorbeeld een verhaal over een huisje met een lichte waar een oud vrouwtje woont. Het stuk is verrassend, vol grappige en subtiele vondsten, waar je zowel naar kan kijken als naar luisteren.

Of deze stukken ook nog voor kinderen toegankelijk zijn, is een andere

kwestie. Een vraagstelling die misschien niet echt relevant is. Voor kinderen is alleen de directe konfrontatie met de scène van belang, voor volwassenen kunnen ook andere, ondermeer cultureel-historische, invalshoeken aangewend worden. In een interview in *De Morgen* verklaren ze trouwens dat de startopdrachten niet inhielden dat ze kindgericht moesten zijn. "We kiezen dan wel voor kinderen als publiek maar we proberen te verhinderen dat die kinderen in het wordingsproces van een productie binnensluipen."

Els Van de Perre

Reynaert: gaandeweg een soortnaam voor elke vos geworden.

Over Reynaert de vos

Spiegeltje, spiegeltje aan de wand...

Schrijvers blijven verderleven in hun boeken. Soms verdwijnen die boeken bijna volledig uit de belangstelling, terwijl ze in een andere periode juist wel in de spotlights staan. Het feit dat sommige werken niet in de vergeethoek raken, heeft er mee te maken dat mensen er steeds nieuwe interpretaties in zoeken en vinden. Meestal gaat het dan om grote literatuur; het middelnederlandse verhaal 'Van den vos Reynaert' is zo een meesterwerk van de wereldliteratuur. Zeven eeuwen lang heeft het mensen weten te boeien, mensen die er steeds andere dingen in zagen en het ook dikwijls vanuit en ten voordele van hun overtuigingen gingen herwerken. Over zulke hoogtenpunten uit onze nederlandsstalige literatuur, organiseert de Afdeling Nederlandse Literatuur en Volkskunde een reeks van zes lezingen onder de metaforische titel 'brekende spiegels'.

De eerstvolgende lezing van de reeks wordt gehouden door Rik Van Daele onder de titel 'De vos die je ziet ben je zelf'. Dat slaat op het Middelnederlands dierenepos 'Van den vos Reynaert'. Dit werk uit de dertiende eeuw was een bewerking door Willem van Madoccke van één van de vele verhalen waarin dieren de hoofdrol speelden.

Het verhaal is genoegzaam bekend. Op de hofdag van koning Nobel wordt er zoveel geklaagd over de wredehanden van de vos, dat de koning besluit hem te dagvaardigen. Zijn gezanten worden echter één voor één door de sluwe vos voor het lapje gehouden, om het eufemistisch uit te drukken. Als Reynaert uiteindelijk toch zijn opwachting maakt bij de koning, weet hij ook daar door vleiery

en leugens zijn hachje te redden. In het vervolg op het verhaal is de gronddoel dezelfde: de vos is steeds de sterkste door zijn verstand en spreekvaardigheid. Bovendien kent hij zijn pappenheimers en weet hun gebreken handig uit te buiten. 'Van den vos Reynaert' is een bittere satire op de feodale maatschappij en tegelijk een parodie op de heldendichten en ridderromans.

De grondgedachte achter de lezing van Rik Van Daele is dat de ontelbare Reynaertbewerkingen telkens hun tijdsgeest weerspiegelen. Je kan als het ware een (cultuur)geschiedenis opstellen aan de hand van de verschillende versies. In dat geval behoort het werk duidelijk tot, wat in het persbericht over de lezingen-reeks genoemd wordt, "een literatuur die

overleefd door te veranderen, die in de spiegel van een nieuw tijdvak kijkt en zichzelf niet meer herkent; als ook die spiegel weer breekt, zet het boek zijn reis door het spiegelpaleis van de tijd verder, op weg naar een volgende reflectie". De spiegel van de Reynaert blijkt in dat geval niet erg stevig te zijn.

Er zijn natuurlijk nog heel wat verhalen over andere vossen dan de Reynaert, maar sinds de middeleeuwen is de naam Reynaert meer en meer gebruikt als soortnaam voor elke vos; in de literatuur gelden ze dan ook bijna als synoniem. Als je vertrekt vanuit de hedendaagse context valt het op dat de figuur van de vos, maar vooral die van Reynaert, meestal als sympathieke onderdog wordt ervaren. Hij treedt bijvoorbeeld dikwijls op als een positieve held in kinderboeken.

Het oorspronkelijke middeleeuwse beeld van de vos was echter ronduit negatief. Aan de hand van de bijbel, ekegetische werken en volksliteratuur kom je tot een beeldreconstructie van de vos als schurk. Waarschijnlijk had ook de auteur van De Reynaert niet de bedoeling zijn hoofdpersonage positief voor te stellen. Dat blijkt ondermeer uit zijn aandacht voor diens taalgebruik: *schone tale* had in de middeleeuwen de betekenis van valsheid en bedrog. Hetzelfde, weinig flatterende, beeld vinden

we ook terug in de ikonografie van die tijd. In miniaturen, op schilderijen en op koorbanken zien we onze vos dikwijls afgebeeld met monnikspij en bedelstaf, terwijl hij het goedgelovige gevogelte verleidt. De identifikatie met ketters en zondaars ligt voor de hand. In religieuze opzicht heeft de middeleeuwse Reynaert dus een zwaar negatieve bijklank en hetzelfde geldt waarschijnlijk ook voor de profane kontekst. Dit alles wil niet zeggen dat er in de middeleeuwen niet met het verhaal gelachen mocht worden.

Na een periode waarin ons middelnederlandse meesterwerk alleen nog maar verderleefd in verwerde versies in volksboekjes, zorgde de Romantiek voor een herwaardering van de Reynaert-figuur. Voor het eerst werd deze sympathiek voorgesteld, onder andere door de veranderde betekenissen van sommige woorden. Het terugrijzen naar eigen volksaard en verleden tijdens de Romantiek leidt tot een herontdekking van het middelnederlandse handschrift. De uitgave ervan door Grimm (een invloedrijke figuur die nog steeds bekend is om zijn sprookjes) vestigt voorgoed de populariteit van de vos. Jan Frans Willems (de vader van de Vlaamse Beweging) maakte van hem een Vlaamse figuur die op het nivo staat van andere volkshelden zoals Jan Zonder Vrees of Tjil Uilenspiegel. En ook Streuvels heeft het in zijn bewerking bijvoorbeeld over "de frisse adem van de Vlaming in de Reynaert".

De spiegel breekt echter telkens opnieuw. Naast een Vlaamse, een liberale en een burgerlijke vos, vinden we in de tweede wereldoorlog bijvoorbeeld ook een fascistische Reynaert. Later nog zal Louis Paul Boon in zijn versie 'Wapenbroeders' afrekenen met zijn kommunistisch verleden. In de jaren zestig weer spiegelen de ongekunstelde uitgaven van het werk dan weer de geest van de seksuele revolutie.

Elke tijdsperiode heeft dus zijn eigen Reynaert, dat een reflectie is van die tijd. De vos wordt af en toe misbruikt, maar steeds gebruikt om eigen inzichten door te geven, die echter steeds verlegd en aangepast worden. Die evolutie gaat steeds verder: de spiegel breekt nog steeds.

Wilfried Poelmans

Reynaert de vos staat trouwens volop in de belangstelling; eind 1989 werd het Reynaertdeel van de Comburgse kodeks (één van de belangrijkste middeleeuwse verzamelhandschriften) uit die band losgemaakt om gefotografeerd te worden. De facsimile-uitgave die hiervan zal worden gemaakt zal van uitzonderlijk hoge kwaliteit zijn; aan het project wordt ook meegewerkt door Rik Van Daele, die op dinsdag 30 januari een lezing zal houden over Reynaert in de ontvangstaal van de BBL, Bondgenotenlaan-30 om 20.00 u.

WORD JOURNALIST

Leer nu voor een boeiend beroep, een goede (bij)verdiensmet een persoonlijke perskaart.

Informeel schriftelijk bij:
(2x 13-fr. postz. bijvoegen)
Ready Press Agency S.V.
Bakelaarsstraat 42
2800 Mechelen

De nieuwe Greenaway

De kultus van de mond

"Have you seen the latest Greenaway?" Zo begin je tegenwoordig in Groot-Brittannië een intellectueel gesprek. Vervolgens staat het goed, uiteen te zetten wat Greenaway films volgens jou postmodern maakt. Je haalt uiteraard uit met de termen metafictie, historisch citaat, trivialisering, spel en ironie. *The cook, the thief, his wife and her lover*, zo heet de laatste film van deze Britse regisseur. Een film over eten en seks, gedemonstreerd op een walgelijke, gewelddadige manier. 'The latest Greenaway' is (eindelijk) vanaf deze week ook in Leuven te zien. Een must voor wie zichzelf kunstminnend acht.

Peter Greenaway werd op het continent vooral bekend met zijn meest recente films *The belly of an architect* en *Drowning by numbers*. Voorheen had hij ook al zeer behoorlijk werk geleverd, getuige daarvan *Zoo, a Z and two noughts* en *The draughtman's contract*. Over alle vier de films zijn intussen al tientallen thesen en wetenschappelijke artikels gemaakt, en daar is Greenaway zich mooi van bewust. Zijn films zijn postmodern volgens het boekje - welk boekje dat ook moge zijn - en zitten vol knipooies naar het academisch geschoolde publiek. Toch is Greenaway's oeuvre méér dan een vette kluij voor academici.

The cook, the thief, his wife and her lover roept reminiscenties op aan de overbende film *La grande bouffe*. *The cook...* blijft echter zeer esthetisch, al gaat het dan om de estiek van de walging. De film speelt zich voor het grootste deel af in een restaurant met drie ruimtes: de eetzaal, de keuken met vrieskamers, en de toiletten. In de eetzaal wordt er gegeten, in de keuken gekookt, in de vrieskamers en de toiletten geneukt. De eetzaal is een immense ruimte, badend in het rood, met bloemen en schilderijen aan de muren. De centrale tafel wordt beheerst door een Orson Welles-achtige figuur. Hij is de uitbater van het restaurant en komt er elke dag eten met zijn ontzettend verzorgde en opgedirkte vrouw en met zijn "trawanten". Hij schreeuwt, boert, smaakt bij het kauwen en lacht met open mond; kortom, hij domineert zijn gezelschap met zijn lomphed. Zijn vrouw wordt beledigd en geminacht, seksueel mishandeld; zijn "trawanten" leven onder zijn schrikbewind.

Een tafeltje in de buurt wordt dag na dag bezet door een teruggetrokken man met een boek. Tussen de vrouw en die man ontstaat een romance die zich aanvankelijk afspeelt in de helverlichte cleane toiletten, later ook in de vrieskamers van de keukens. De 'wife' en de 'lover'. Een vreemde romance wellicht, er wordt namelijk lange tijd niets gezegd. Wél wordt de liefde bedreven, passioneel en animal, rechtstaand of zittend op de toiletblif of tussen het rauwe vlees. Na verloop van tijd komt de verborgen liaison aan het licht en helpt de kok en zijn jeugdige, onschuldige assistent de geliefden ontsnappen aan de moorddadige intenties van de echtgenoot. Ze

worden naakt in een vrachtwagen met bedorven vlees gestopt en afgezet in de boekenrijke woonst van de 'lover'. De vrouw stort er onverwacht sentimenteel haar ongeluk uit in zijn armen - een storende stijlbreuk - en uiteindelijk wordt deze man, die ze beschouwt als haar enige redding, in zijn eigen huis vermoord, verstikt in zijn boeken.

Niet alleen eten en seks, maar ook de cultuur wordt gekonsumerd. Letterlijk volgestoken worden met boeken tot je stikt. Het hemelse wordt vernietigd door de hel. Maar de wraak zal zoet zijn, daar heeft de vrouw voor gezorgd: ze laat het lijk van haar geliefde koken en versieren en dwingt haar man tot cannibalisme. Wie het lichaam reduceert tot de mond zal door zijn eigen obsessie ten gronde worden gericht.

Dit is het veelbetekenende verhaal; elk beeld bevat echter eindeloos veel onderliggende betekenis. Er wordt gespeeld met contrasten. Het evidente contrast tussen de terroriserende 'thief' - de uitbater - en de ingetogen 'lover'. Het donkere rood van de 'gelagkamer' tegenover het helwitte licht in de toiletten, waar geschreeuw en geboer plaats maakt voor klassieke muziek en gezocht. Het contrast uiteindelijk tussen hemel en hel, tussen het boven- en ondermaanse - via het steeds terugkerende neon-verlichte plaatje waarop 'luna'. Duidelijke historische allusies dus op Dante's *Divina Commedia*, maar ook op de zeventiende eeuwse schilderkunst waarop uitgebreid drink- en eetgelagen afgebeeld worden. Verder wordt er gereflecteerd over het medium: gebeurt alles wat gebeurt wel echt of is het maar een film?

Ook al is het inderdaad maar een film, Greenaway spaart zijn acteurs niet. Een liefdesscène tussen rottend vlees, geplas en geschop op een naakt weerloos kind, als akteur of actrice zijn er wel leukere dingen om te doen. De film demonstreert. Shockeert. Houdt je uren en dagen later nog vast. Dat is een kwaliteit. De emoties bij de kijker worden - in tegenstelling tot de meeste films - niet veroorzaakt door inleving en identificatie, wél door het demonstren van de eksistentiele walging. Ondanks die walg is de film zeer esthetisch. Elk beeld is het bekijken waard. De dekors en de kledij zijn in hun dokadentie uiterst verzorgd. En de schitterende muziek van Michael Nyman maakt een parletje van het geheel. *The cook, the thief, his wife and her lover* is, hoe paradoxaal dit ook moge klinken gezien de tematiek, een aanrader voor fijnproevers.

Sigrid Bousset

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1. Triomferen. 2. Gevoelig financieel verlies. 3. Half dronken. 4. Beschreven in woorden. 5. Uniek - tijdperk. 6. Essentiële. 7. Opgeschreven. 8. Meisjesnaam - koning uit Shakespeares werk. 9. Slee - lengtemaat - luiaard. 10. Bevorderlijk zijnde.

Vertikaal - 1. Stofregen - kwijl. 2. Plechtige belofte - saai afgelegen dorpje. 3. Vereenvoudigd afgebeeld. 4. Bijwoord - bijwoord. 5. Een handvol - lor. 6. Venstertje in een kerktoeren - landbouwwerktuig. 7. Verorberden - meisjesnaam. 8. Bepaalde teesoort. 9. Voegwoord - vergadering van leiders. 10. Afrikaanse besmettelijke runderziekte - telwoord.

Tikkantoor Devano
016/23.98.70

Tekstverwerking
Laserprinting ★ Lay-out
Dactylografie

Boeken, tijdschriften,
cursussen, thesissen,...

Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilselsesteenweg 54
3020 Herent

VRIJKAART

Op vrijdag 2 februari viert de KUL haar patroonsfeest. 's Avonds, als het ware om uit te blazen van de eredoratoraten, vindt in de aula Maxima een feestconcert plaats. Het Filharmonisch orkest van Poznan voert er, onder leiding van de Tsjechische Belg Jan Valach, symfonische evergreens uit van Smetana, Schubert en Dvorak. Voor wie dit festijn gratis wil meemaken, liggen tien keer twee kaarten te wachten op de dienst voor informatie en onthaal, Oude Markt 13. ☎ 28.40.16

TEL WATHELET ONDER DRUK GEZET

Turkije - De problemen van de Koerdische familie Tel blijven aanslepen. De Tels - vader Serhan, moeder Turko en drie kinderen - zijn enkele jaren geleden uit Turkije gevlucht. De Turkse staat voert immers een ware genocide uit tegen de Koerdische minderheid.

Wanneer de familie hier in 1983 aankomt, vraagt Serhan Tel het statuut van politiek vluchteling aan. Maar tengevolge van de strikte vluchtelingenwet wordt zijn aanvraag in 1988 afgewezen. Daarop volgt een uitwijzingsbevel... en een hele lijdensweg. Serhan wordt opgepakt, komt weer vrij, dankzij het Steunkomitee Tel wordt een aanvraag tot herziening van de uitwijzing afgedwongen, die wordt echter afgewezen, de Tels duiken uiteindelijk zelfs onder.

Dankzij de talrijke acties en de mediabelangstelling, ziet de situatie er ondertussen iets rooskleuriger uit, maar er blijft grote onzekerheid hangen. Daarom trekt het Steunkomitee Tel op woensdag 31 januari naar het Ministerie van Justitie. Tijdens een onderhoud met minister Wathelet zullen de petitiekaarten overhandigd worden die het komitee gedurende enkele maanden liet circuleren en waarmee het in de eerste plaats een verblijfsvergunning wilde verkrijgen voor de Turks-Koerdische familie Tel. Tegelijkertijd werd daarmee ook gepleit voor een ander en positiever beleid inzake politieke vluchtelingen. Met de familie Tel zijn de problemen rond de politieke vluchtelingen immers niet opgelost, maar het kan een begin zijn.

Wie nog mee wil naar Brussel (met de bus), loopt best vóór woensdag langs op Sociale Raad. Ambiance verzekerd.

WOESTE AKTIE - Vorige week haalde Sociale Raad weer de nationale pers. Met hun spandoekenactie wilden zij nog eens de aandacht vestigen op hun 4-puntenplan voor de sociale sector. Dit plan behelst: overname van de eigenaarslasten van de gebouwen van de sociale sector door de Raad van Beheer van de KUL, verhoogde financiële tussenkomst van diezelfde raad voor de noodzakelijke investeringen in de sociale sector, verhoging van de regeringsoelagen voor de sociale sector, en verhoging en jaarlijkse indexering van het bedrag van de studiebeurzen. Om aan deze actie te kunnen deelnemen, moesten alle kringen voor drie spandoeken zorgen, één voor in elke Alma. Daarmee wilde Sociale Raad aan de academische overheid duidelijk maken dat het niet slechts een kleine groep actievoerders is die achter het 4-puntenplan staat: bijna alle kringen waren op de actie vertegenwoordigd. *Ekonomika* nam niet deel. Zij konden immers op hun presidiumvergadering niet tot een consensus komen.

Ook de boterhammenactie van volgende week donderdag wil de vier punten nog eens ekstra in de verf te zetten. Dankzij deze actie kan je om 11.30 u in de inkomhal van Alma II voor de symbolische prijs van 4 frank brood met 'bescheiden' beleg verorberen. Bijkomend gevolg is dat de toegang van de betreffende eetgelegenheden versperd wordt, en wie weet, was dat wel de bedoeling. In ieder geval: voor vier frank kan je niet sukkelan, maar brengt den knapzak mee, voor alle zekerheid. En een gitaar of ukulele zijn ook nooit weggegooid met die Sociale Raders.

De jeugd en oekumene
van Frère Roger

Om van de spiritualiteit nog te zwijgen

EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN
EREDOKTORATEN

Op 2 februari wordt er aan de KU Leuven weer met eredoktoraten gesmeten. Bij de gelukkigen is dit jaar ook Roger Schutz. Nooit van gehoord, denkt iedereen, totdat hij dezelfde blijkt te zijn als frère Roger, samen met moeder Teresa één van de levende heiligen van de twintigste eeuw. Schutz werd voor een eredoctoraat voorgesteld door monseigneur Maertens, rektor van de Kulak, en wordt gepromoot door professor Lambrecht, dekaan van de faculteit der Godgeleerdheid. Uit diens motivatie onthouden we vooral dat het belang van Schutz ligt in "zijn bijdrage tot de spiritualiteit, zijn zeer grote oekumenische betekenis en zijn uitstraling naar de jongeren."

De ondertussen vierenzeventigjarige Roger Schutz wordt geboren in het Zwitserse Neuchâtel. Als zoon van een dominee studeert hij theologie met bijzondere interesses voor Pascal en Port-Royal. Zijn verkiezing tot voorzitter van de Evangelische Studentenfederatie leidt al in 1939 tot de oprichting van een groep die zich bezighoudt met het bestuderen van geloofsragen. Een jaar later ontstaat zo de *Grande Communauté*, een soort orde die kristelijke medestudenten uit hun isolement probeert te halen en via kollekwia en retraites tot een autentieker geloof probeert te komen.

Ukulele

Schutz vestigt zich in 1940 in het landhuis Taizé in het Franse Cluny. Omdat hij zich bezighoudt met het lot van de oorlogsvluchtelingen, moet hij onder druk van de Gestapo vluchten naar Genève. In 1944 keert hij met enkele vrienden

terug naar Cluny. Als er zich nog meer mensen aansluiten, besluit men de kloostergeloften af te leggen. De 'eerste protestantse kloosterorde' is een feit en prior Roger Schutz is voortaan gekend als frère Roger.

De kommunautiteit van Taizé is vooral bekend vanwege haar oekumenische activiteit. Schutz is zelf een protestant. Hij en zijn medebroeders, hebben eigenlijk als eersten de oekumenische problematiek in de praktijk gebracht. Konkreet betekent dat dat in Taizé broeders van verschillende kristelijke godsdiensten samenleven. Uitgangspunt voor alles is de 'verzoening' (de kerk van Taizé heet dan ook 'Kerk van de Verzoening'): de gemeenschap wil er het bewijs voor zijn dat een samenleving en verzoening tussen individuen mogelijk is en dat dit het vertrekpunt moet zijn voor een verzoening tussen de kristelijke kerken.

Dit inspireerde trouwens heel wat Taizé-bezoekers om zelf basismeenschappen op te richten. Die hadden dan eigenlijk niets te maken met Taizé zelf, maar borduurden wel verder op hetzelfde patroon. Omdat het bovendien nog dikwijls ging om een klubje mensen die ooit Taizé hadden bezocht en die weinig nieuwe mensen aanspraken, was frère Roger hier niet echt gelukkig mee. Hij pleitte eerder voor een eigen creatieve werking in eigen naam.

Na zijn ontmoeting met paus Johannes XXIII, heeft Schutz bovendien veel aandacht besteed aan de dialoog met de rooms-katholieken. Hij heeft dan ook de aandacht van de katholieke kerk voor de oekumene vernieuwd en die door zijn praktische uitwerking in een nieuw daglicht gesteld.

Pleister

Halfweg de jaren vijftig begon Taizé het bezoek te krijgen van jongeren, die om één of andere reden werden aangetrokken door de kleine kommunautiteit van frère Roger. Die heeft nochtans nooit tot doel gehad een trekpleister te worden voor de jeugd, maar heeft één en ander wel bewust toegelaten. Terwijl het eerst niet de bedoeling was om met de gemeenschap naar

buiten te treden, werden er immers later wel 'mensen uitgenodigd om met de broeders samen te leven'. De steeds frekwenter jongerenbezoeken culmineerden in 1974 in het Jongerenkoncilie, waar veertigduizend jongeren uit de hele wereld aanwezig waren. Sindsdien mag Taizé zich in de zomermaanden verheugen over het bezoek van duizenden jonge mensen, steeds van zondag tot zondag, die er via discussiegroepen en dergelijke een antwoord proberen te zoeken op hun geloofsproblemen.

Hoewel Frère Roger regelmatig de oproep doet om iets mee te dragen van de opgedane ervaringen, blijft zijn contact met de jongeren beperkt tot de gebedsdiensten (driemaal daags); toch wel een beetje mat voor iemand die zou moeten weten dat jongeren vooral met concrete vragen en problemen worstelen. Als een soort herinnering aan het jongerenkoncilie wordt er elk jaar in de kerstavankantie een grote jongerenbijeenkomst gehouden in een Europese stad. Vorig jaar bijvoorbeeld werd de Poolse stad Wrocław een week lang overrompeld door duizenden jongeren, waarvan heel wat mensen uit het Oostblok, voor wie de gemeenschap dus ook geen onbekende bleek te zijn. Naast de geweldige sfeer die er naar verluidt heerst, blijft het echter vrij onduidelijk waaruit de grote aantrekkingskracht van Taizé bij de jeugd bestaat.

Spirit

Roger Schutz is natuurlijk een ideale kandidaat voor een eredoctoraat. Hij werd trouwens al

enkele jaren geleden voorgesteld voor de eretitel. De bejaarde broeder heeft ongetwijfeld verdiensten op kristelijk-evangelisch gebied en werd daarvoor vroeger al onderscheiden met de Templeton-prijs, een soort religieuze Nobelprijs. Een pluspunt voor de academische overheid is natuurlijk dat je van de man geen krasse uitspraken moet verwachten: frère Roger, die eigenlijk een spiritueel denker is, neemt zelden standpunten in over sociaal-economische problemen.

Taizé heeft bijvoorbeeld in alle delen van de wereld 'fraterniteiten' opgericht. Fraterniteiten zijn groepjes van twee à drie broeders die het leven van de armen delen, maar niet verder gaan dan een steunend aanwezig zijn. De 'solidariteit met de armen' blijft dikwijls steken in gebed en bezinning, hoewel Schutz toch overal ter wereld wordt gevraagd voor lezingen en stevast mag rekenen op ontmoetingen met hoogwaardigheidsbekleders.

Toen hij vijftig jaar geleden rust en eenzaamheid zocht, had hij wel helemaal niet het idee een andere beweging op gang te brengen, maar eigenlijk kan dat geen ekkus zijn om zich enkel tot het spirituele domein te beperken. Vele problemen, zoals de toestanden in de Derde Wereld, los je niet op met bezinning en gebed. Nu blijft zijn invloed vooral onrechtstreeks, in die zin dat heel wat jongeren die Taizé hebben bezocht zich wel daadwerkelijk voor concrete projecten inzetten, ook buiten de kristelijk-evangelische kontekst. Al bij al blijft zijn eredoctoraat een veilige keuze.

Wilfried Poelmans

FRÈRE ROGER KAPOENTJE

Frère Roger komt naar Leuven en dat zullen we weten ook. De brave man wordt zowat bedolven onder uitnodigingen voor lezingen en andere activiteiten, maar gaat daar zelden op in. De beslissing om toch zijn eredoctoraat aan de KUL te komen ophalen, maakt van zijn bezoek dan ook iets vrij bijzonders. Eén en ander heeft, naar verluidt, iets te maken met zijn vriendschap met kardinaal Danneels, die nogal op zijn komst naar Leuven heeft aangedrongen. Het was echter wel onmiddellijk duidelijk dat de academische zitting alleen een onvoldoende reden was om te komen. Aan mensen van de Universitaire Parochie die een bezoek brachten aan Taizé werd er dan ook als voorwaarde gesteld dat er een gebedsdienst georganiseerd moest worden.

De dienst zal geen eucharistieviering worden zoals wij die kennen, maar wel een oekumenische gebedsviering, die er ongeveer zal uitzien als de gebedswake die in Taizé zelf worden gehouden; er zal dus veel gezongen worden, veel gebeden, veel gezeggen en waarschijnlijk zal ook de mogelijkheid tot bezinning niet ontbreken. Iedereen zal op de grond moeten zitten, maar er is gezorgd voor vloerverwarming. De organisatie is eigenlijk in handen van de mensen van de kommunautiteit zelf, maar de praktische kant van de zaak wordt verzorgd door de mensen van de UP. Die nodigen dan ook iedereen uit om maandagavond 29 januari om 20.00 u te komen repeteren in de begijnhofkerk; zoals gezegd, er moet nogal veel gezongen worden. De gebedsdienst zelf gaat door op woensdagavond 31 januari in de beaudoorke; vanaf 19.00 u begint men te zingen, om 20.00 u is het tijd voor bezinning. De UP verwacht voor de aanwezigheid van Frère Roger in Leuven meer dan tienduizend bezoekers uit verschillende Europese landen.

(PW)

Schade nog niet geraamd

Storm geselde ook KU Leuven

De storm van afgelopen donderdag, die in België aan tien mensen het leven heeft gekost en voor vele miljoenen schade heeft veroorzaakt, is ook aan de KU Leuven niet onopgemerkt voorbijgegaan. Vooral in Heverlee werd nogal wat ravage aangericht aan universitaire gebouwen op de kampus en aan het Arenbergkasteel. Alles bleef wel beperkt tot materiële schade. Gewonden werden, volgens de laatste gegevens, niet gerapporteerd. Vergeleken met het juli-noodweer dat drie jaar geleden in België huis gehouden heeft, is het deze keer best meegevallen voor de KU Leuven.

Ingenieur De Clerck van de Technische Diensten van de KU Leuven is het hoofd van de dienst 'Exploitatie en onderhoud van de gebouwen'. Veel gegevens kon hij ons afgelopen vrijdag niet geven: men was nog volop bezig met het vaststellen van de schade.

De Clerck constateert voornamelijk een "aaneenschakeling van kleinere schaden". Er

zijn nogal wat bomen omgewaaid: een dertigtal in het park van Heverlee. In het Arenbergkasteel, het hoofdkwartier van Toegepaste Wetenschappen in het park, sneuvelden een vijftigtal ruiten. Van de gebouwen van de departementen Werktuigkunde en Elektrotechniek werden dakkoepels vernield. Ook het dak van de meisjespeda Edith Stein in de Vlieberghstraat werd beschadigd.

Lijken

Het Sint-Janshuis verloor een stuk van zijn *roofing*. In De Spuyse schoven een aantal pannen weg. Echt spektakel kon je beleven op de kampus aan de Celestijnenlaan, waar een raam van zeven op tweeënhalf meter gewoon wegwaaide. Veel dakgoten geraakten los.

Over eventuele gewonden kon De Clerck ons niets vertellen. "Bovendien," zo voegde hij er aan toe, "is er ook geen schade verricht aan derden. Alles is binnenshuis gebleven, behalve dan in de Kapucijnenvoer, waar een muur die bij de Universitaire Ziekenhuizen stond, omgevallen is en daarbij drie auto's heeft beschadigd."

Omdat nog lang niet alle gegevens waren binnengekomen, wist De Clerck nog niet wat de opgelopen averij in financiële termen precies te betekenen had. Wel noemde hij het getal van "enkele honderdduizenden franken".

Onder de beschadigde gebouwen rekende De Clerck ook nog residentie Terbank. Daar werd, naar zijn zeggen, het dak "hier en daar" beschadigd, en verschoven er een drie- tot vierhonderd pannen. Bij Terbank zelf noemt men de schade "behoorlijk", maar ook daar konden geen cijfers worden gegeven. Er sneuvelden twee ruiten, een dakvenster waaide uit. Op drie plaatsen werd het dak zwaar beschadigd en zijn er gaten. Aan de voorkant van het gebouw zijn de pannen aan het schuiven gegaan.

Wacht

Nog volgens De Clerck reageerden de Technische Diensten snel op het noodweer met een versterking van de dienst. Normaal zijn er 's nachts minstens twee mensen van wacht. Voor de gelegenheid werden er nog een viertal ekstra ingezet. Die namen donderdagnacht al maatregelen.

Op zoek naar meer informatie naar precieze schade, onder andere bij Werktuigkunde, kon men ons niets nieuws vertellen. Misschien zaten degenen die echt op de hoogte waren toen allemaal op het dak om de pannen weer goed te leggen.

BRT-weerman Frank Deboosere zei zaterdag dat de ellende nog niet voorbij is. Minstens tot woensdag kunnen we nog door stormen worden gegeseld.

Johan Reyniers